

راهنمای کنترل بیولوژی‌های واگیر

ویرایش بیستم

انتشارات گپ

ویراستار: دکتر دیوید ال. هیمن

برگردان توسط: دکتر حسین صباغیان

(استاد اپیدمیولوژی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران)

انتشارات گپ

E.mail: gapnashr@gmail.com
www.gapnashr.ir • www.gapnashr.com

ناشر:

- شایسته تجلیل کتاب سال ۱۳۹۴
- برنده جایزه کتاب پزشکی سال ۱۳۹۰
- برنده جایزه کتاب فصل زمستان ۱۳۸۸
- لوح سپاس جشنواره کتاب و خانواده ۱۳۸۶

خرید اینترنتی با تخفیف همراه است

w.w.w.gapnashr.com
۰۲۱-۶۶۴۳۷۳۳۲
۰۹۰۳۳۲۵۷۵۰۰

مرکز فروش اینترنتی
و ارسال پستی:

سرشناسه: هیمن، دیوید. Heymann, David L.

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای کنترل بیماری‌های واگیر / سرویراستار دیوید ل. هیمن؛ برگردان توسط حسین صباغیان.

مشخصات نشر: رشت: گپ، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۷۸۴ ص: مصور.

شابک: 978-600-7197-69-1

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Control of communicable diseases manual: an official report of the American Public Health Association. 20th ed.. [2015].

یادداشت: ویراست قبلی کتاب حاضر نخستین بار با عنوان "دستور کار کنترل بیماری‌های واگیردار در انسان" توسط همین انتشارات در سال ۱۳۸۹ منتشر شده است.

یادداشت: ترجمه.

عنوان مترجم: دستور کار کنترل بیماری‌های واگیردار در انسان.

موضوع: بیماری‌های واگیر - پیشگیری

موضوع: Communicable diseases - Prevention

شناسه افزوده: صباغیان، حسین، مترجم

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹ ر/۴۴۳ RA

رده‌بندی دیویی: ۶۱۵/۲

شماره کتابشناسی ملی: ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱

راهنمای کنترل بیماری‌های واگیر (بیستم)

نویسنده

: دیوید ال. هیمن

مترجم

: دکتر حسین صباغیان

ناشر

: انتشارات گپ (گروه بهداشت و علایم پزشکی)

مدیر تولید

: ع.ا. علیزاده

نوبت و سال چاپ

: اول از ویراست بیستم - ۱۳۹۶ (ویر.های ۱۹): توسط همین مترجم و ناشر منتشر شد

صفحه‌آرا

: هنر و اندیشه

شمارگان

: ۵۰۰ نسخه؛ وزیری

قیمت

: ۴۹۰۰۰ تومان

شابک

: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۹۷-۶۹-۱

آدرس ناشر و سفارشات:

۱- تهران - صندوق پستی ۵۹۹۴-۱۴۱۵۵، تلفکس: ۰۶۶۴۳۷۳۳۲ - ۰۹۰۳۳۲۵۷۵۰۰

۲- رشت - خیابان حاجی‌آباد پلاک ۲۶، تلفکس: ۰۱۳-۳۳۲۴۴۳۱۵

طبق ماده ۱۹ و ۲۳ قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان، هرگونه کپی‌برداری، تکثیر کلی یا جزئی از مطالب کتاب، بدون اجازه‌ی ناشر، جرم تلقی گردیده و پیگرد قانونی را به همراه دارد.

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه ویرایش بیستم مترجم.....
۱۷	پیشگفتار رییس انجمن علمی بهداشت ایران برای ویراست بیستم.....
۱۹	پیشگفتار رییس انجمن بهداشت ایالات متحده امریکا.....
۲۱	مقدمه سرویراستار.....
۲۳	راهنمای خوانندگان ویرایش بیستم.....
۲۵	گزارش بیماری‌های واگیر.....
۷۹	اکتیو میگزین.....
۸۰	I. آمیباز (آموئباز).....
۸۴	II. عفونت‌های آمیبی با آمیبهای فلاژلمای آزاد.....
۸۷	I. آنژیوسترونژیل.....
۸۹	II. آنژیوست رزیلان روده‌ای.....
۹۱	انیساکباز.....
۹۳	انتراکس (سیاه زخم).....
۱۰۲	بیماری‌های ویروسی.....
۱۰۳	I. تب‌های آربو ویروسی.....
۱۰۸	II. آرتریت و راش آربو ویروسی.....
۱۱۱	III. آنسفالیت‌های آربو ویروسی.....
۱۱۶	IV. تب‌های ویروسی همورازیک منتف با بند نان.....
۱۱۹	تب‌های همورازیک آرنا ویروسی نیمکره غربی.....
۱۲۲	تب‌های همورازیک آرنا ویروسی دنیای قدیم.....
۱۲۶	اسکارباز.....
۱۲۹	اسپرژیلوز.....
۱۳۲	بابزیوز.....
۱۳۵	بالانتیدباز.....
۱۳۶	بارتونلوز.....
۱۳۹	بزل.....
۱۴۰	بلاستومیکوز.....
۱۴۲	بوتی‌لیسم.....
۱۴۸	بروسلوز.....
۱۵۲	زخم برولی.....
۱۵۵	التهاب کامپیلوباکتریایی روده.....
۱۵۸	کاندیدباز.....
۱۶۱	کاپیلارباز.....
۱۶۴	بیماری خراش پنجه گرمه.....
۱۶۶	شبه شانکر (آتشک).....
۱۶۸	عفونت‌های کلامیدیایی.....
۱۷۱	وبا و دیگر بیماری‌های ویبریونی.....
۱۷۸	II. عفونت با ویبریو پاراهمولیتیکوس.....
۱۸۰	III. آلودگی با ویبریو ولنی فیکوس.....
۱۸۲	IV. عفونت با سایر ویبریوها.....
۱۸۳	کرومومایکوزینس.....

۱۸۵	کوکسیدیومیکوز
۱۸۷	سرماخوردگی و سایر بیماری‌های ویروسی حاد تنفسی
۱۸۸	I. سرماخوردگی معمولی
۱۹۰	II. دیگر بیماری‌های ویروسی حاد تنفسی
۱۹۳	ورم ملتحمه / التهاب قرنیه
۱۹۳	I. ورم ملتحمه باکتریایی
۱۹۵	II. کراتیت ملتحمه آدنوویروسی
۱۹۷	III. ورم ملتحمه خونریز آدنوویروسی
۱۹۹	IV. ورم ملتحمه کلامیدیایی
۲۰۱	V. کراتیت ملتحمه، میکروسپوری
۲۰۲	کریپتوکوکوز
۲۰۴	کریپتوسپوریدوز
۲۰۷	اسهال، یبکله، چورا
۲۰۹	عفونت با سیئومگالوویروس ها
۲۱۲	تب دنگ
۲۱۸	دیفتری
۲۲۳	دراکونکولیا
۲۲۵	بیماری‌های اسهالی یا اشریشیاکلی
۲۲۵	I. اسهال با اشریشیاکلی - سه شش (سه شش)
۲۳۱	II. اسهال با سوش‌های آنترتوکسی شنیخ
۲۳۳	III. اسهال با سوش‌های آنترتوکسیک (سوزی‌زا) مریشاکلی
۲۳۶	IV. اسهال با سوش‌های مهاجم اشریشیاکلی
۲۳۷	V. اسهال با سایر سوش‌های اشریشیاکلی
۲۴۰	بیماری ویروسی ابولا ماریبورگ
۲۴۵	اکینوکوکوز
۲۵۱	ارلیشیوز
۲۵۴	آنتریباز
۲۵۷	بیماری‌های ویروسی کوکساکسی
۲۵۷	I. تورم تاولی آنتروویروسی دهان به همراه اگزاتم
۲۶۰	II. درد عضلانی همگیر
۲۶۳	عفونت‌هایی که با ویروس اپشتین بار ایجاد می‌شود
۲۶۳	I. منونوکلئوز عفونی
۲۶۶	II. لنفومای بورکیت
۲۶۷	IV. سایر سرطان‌هایی که ممکن است در ارتباط با ویروس اپشتین بار باشند
۲۷۱	اگزاتم سابیتوم
۲۷۳	فاسیولیا
۲۷۵	فاسیولوپسیاز
۲۷۷	I. فیلاریای بنکروفتی، فیلاریای مالایی
۲۸۱	II. دیروفیلاریا
۲۸۲	III. سایر نماتودهایی که میکروفیلاریا انسانی می‌دهند
۲۸۳	مسمومیت غذایی
۲۸۴	I. مسمومیت غذایی استافیلوکوکی
۲۸۷	II. مسمومیت غذایی با کلستریدیوم پرفرینجنس

۲۸۸	III. مسمومیت غذایی با باسیلوس سرئوس
۲۹۰	مسمومیت با غذاهای دریایی
۲۹۰	IV. مسمومیت با ماهی اسکمبروئید
۲۹۰	V. مسمومیت با ماهی سیگواترا
۲۹۱	VI. مسمومیت فلجی ناشی از خوردن صدف‌های دریایی
۲۹۲	VII. مسمومیت نرون‌ها با صدف‌ها
۲۹۳	VIII. مسمومیت اسهالی با صدف‌ها
۲۹۳	IX. مسمومیت فراموشی‌آور با صدف‌ها
۲۹۴	X. مسمومیت با ماهی پافر
۲۹۴	XI. مسمومیت با آزا‌سپیراسید
۲۹۵	بیماری‌های قارچی پوست (درماتوفیتوز)
۲۹۵	I. تینا باربا و تینا کاپیتس
۲۹۸	II. تیناکروئیس
۳۰۰	III. تینا پیس
۳۰۱	IV. اونیکومایکوز ناشی از ماتوفیت
۳۰۲	ژیاردیاز
۳۰۵	I. عفونت‌های گنوکو
۳۰۹	II. التهاب ملتحمه گنوکو (گنورانی)
۳۱۱	گرانولومای کشاله ران
۳۱۲	بیماری‌های هنتاویروسی
۳۱۷	عفونت با هلیکوباکتر پیلوری
۳۲۱	I. هپاتیت ویروسی A (A)
۳۲۵	II. هپاتیت ویروسی بی (B)
۳۲۲	III. هپاتیت ویروسی C (C)
۳۲۶	IV. هپاتیت دلتا
۳۲۸	V. هپاتیت ویروسی E
۳۴۱	VI. سرطان سلولی کبد
۳۴۳	بیماری ویروسی هریس
۳۴۳	I. عفونت با ویروس هریس
۳۴۸	II. آنسفالیت هریسی، سیمین B
۳۵۰	III. سارکوم کاپوسی
۳۵۱	هیستوپلاسموز
۳۵۲	I. هیستوپلازما کپسولاتی
۳۵۴	II. هیستوپلاسموز دوباوسی
۳۵۵	ایدز، عفونت ویروسی HIV
۳۶۲	کرم‌های قلابدار
۳۶۵	عفونت ویروسی پاپیلوما‌های انسان
۳۶۵	I. زگیلها
۳۶۸	II. سرطان دهانه رحم و سایر سرطانهای مرتبط با ویروس پاپیلوما
۳۶۹	ویروس تی - لنفوتروپیک تیپ ۱ انسان
۳۶۹	I. آلودگی با تیپ ۱ ویروس تی (T) - لنفوتروپیک انسان
۳۷۱	II. لنفوما / لوسمی گلبول‌های سفید نوع "T" نزد بالغین
۳۷۲	III. عفونت انسان با ویروس تیپ ۱

۳۷۳	آنفلوآنزا
۳۷۳	I. آنفلوآنزای فصلی
۳۸۰	II. سایر آنفلوآنزاهای فصلی
۳۸۸	انسفالیت ژائینی
۳۹۲	سندروم کاواساکی
۳۹۴	لاروهای مهاجر
۳۹۴	I. لاروهای مهاجر احشایی
۳۹۸	II. گناتوستومیاز
۳۹۸	III. خارش جلدی / لاروهای مهاجر پوستی
۴۰۰	لژیونلوز
۴۰۲	لیشمانیاز
۴۰۲	I. لیشمان رپیدی - مخاطی
۴۰۶	II. لیشمان احشایی
۴۰۹	جدام
۴۱۳	لیتوسپیروز
۴۱۹	لستریوز
۴۲۳	بیماری کرم پهن کبد
۴۲۳	I. کلونورکیز و ایستورکیز
۴۲۵	II. کولانژیو کارسینوما
۴۲۶	لوازیس
۴۲۸	بیماری لایم
۴۳۳	کریومننژیت لنفی
۴۳۵	لنفوگرانولوم آمیزشی
۴۳۸	مالاریا
۴۵۵	سرخک
۴۶۳	ملویدوز (بیماری ویتور)
۴۶۷	مننژیت
۴۶۷	I. مننژیت ویروسی
۴۶۹	II. مننژیت باکتریایی
۴۶۹	أ) عفونت منگوکوکی
۴۷۵	ب) مننژیت هموفیلوسی
۴۷۷	پ) مننژیت پنوموکوکی
۴۷۹	ث) مننژیت جنینی
۴۷۹	مولوسکم کوتنازیوزم
۴۸۱	موکورمایکوزیس
۴۸۱	I. عفونت در اثر آلودگی با قارچ موکورال
۴۸۳	II. عفونت با آنتومفتورال
۴۸۴	اوربون
۴۸۸	میستوما و نوکاردیوز
۴۸۸	I. میستوما، اتوما، ایکوتیک
۴۹۰	II. نوکاردیوز و آکتینومیسیتوز
۴۹۳	بیماری ویروسی هندرا و نیپاه
۴۹۷	نوما
۵۰۱	عفونت نوروویروس

۵۰۳	انکوسر کباز
۵۰۶	پارااکوکسیدیوما یکوز
۵۰۸	پاراگونیمیاژ
۵۱۰	پدیکولوز و پتیریاژیس
۵۱۳	سیاه سرفه
۵۱۹	پینتا
۵۲۰	طاعون
۵۲۹	پنومونی
۵۲۹	I. پنومونی پنوموکوکی
۵۳۳	II. پنومونی میکوپلاسمایی
۵۳۵	III. پنومونی پنوموسیستی
۵۳۷	IV. پنومونی کلامیدیایی
۵۴۰	V. سایر پنومونی‌ها
۵۴۱	پولیومیلیت (فاج اطفال)
۵۴۸	بیماری‌های پرونی
۵۵۵	پسیتاکوز
۵۵۷	تب کبوتر
۵۶۱	هاری
۵۷۲	تب گاز موشی
۵۷۴	تب راجعه
۵۷۸	ریکتزیوزها
۵۷۸	I. تب لکهای منتقله با کنه
۵۸۴	II. آبله ریکتزایی
۵۸۵	تب دره ریفت
۵۸۸	عفونت روتاویروسی
۵۹۶	سالمونلوز
۶۰۳	سارس، مرس، و سایر عفونت‌های کرونوویروسی
۶۰۳	I. سندرم شدید و حاد تنفسی
۶۰۹	II. سندرم تنفسی خاورمیانه
۶۱۴	جرب (اسکابی)
۶۱۷	شیستوزومیاز
۶۲۰	شیگلوز
۶۲۵	آبله
۶۲۵	I. آبله
۶۲۸	II. واکسینا
۶۲۹	III. آبله میمونی
۶۳۲	IV. بیماری ویروسی اُرف
۶۳۳	اسپروتريکوز
۶۳۵	بیماری‌های استافیلوکوکی
۶۳۶	I. بیماری استافیلوکوکی شایع در بین افراد جامعه
۶۳۹	II. زخم‌های استافیلوکوکی در بخش نوزادان بیمارستان
۶۴۲	III. بیماری استافیلوکوکی در بخش داخلی و جراحی بیمارستان‌ها
۶۴۳	IV. سندرم شوک سمی

۶۴۵	بیماری‌های استریتوکوکی
۶۴۵	I. عفونت‌های استریتوکوکی با گروه A
۶۵۴	II. عفونت خونی نوزادان با استریتوکوک‌های گروه B
۶۵۶	III. پوسیدگی دندان در سال‌های نخست دوران کودکی در اثر استریتوکوک
۶۵۷	استرونژیلوییدیاز
۶۵۹	سیفیلیس (لوییز)
۶۶۴	کرم‌های نواری شکل
۶۶۴	I. کرم نواری کوتاه
۶۶۵	II. کرم نواری موش
۶۶۶	III. کرم نواری سگ
۶۶۷	V. تنیازیس - سیستم سرکوزیس
۶۷۱	کزاز
۶۷۷	توکسوپلاسموز
۶۸۱	تراخم
۶۸۳	تب خندق
۶۸۶	تریشینلوز
۶۸۹	تریکومونیا
۶۹۰	تریکوریا
۶۹۱	تریپانوزومیا
۶۹۱	I. تریپانوزومیا از آفریقای
۶۹۶	II. تریپانوزومیا از آمریکای
۷۰۰	سل و دیگر بیماری‌های مایکوباکتریایی
۷۱۱	II. بیماری‌های ناشی از سایر میکوباکتری‌ها
۷۱۳	تولارمی
۷۱۷	تب پاراتیفوئید
۷۲۴	تیفوس
۷۲۴	I. تیفوس همه‌گیر شپشی
۷۲۷	II. تیفوس بومی منتقله با کک
۷۲۹	III. تیفوس خارستان
۷۳۲	واریسلا/هرپس زوستر
۷۳۸	بیماری ویروسی وستنیل
۷۴۲	یاز
۷۴۵	تب زرد
۷۵۱	یرسینیوز
۷۵۵	تعریف واژه‌ها و اصطلاحات
۷۶۷	فهرست اعلام

مقدمه ویرایش بیستم مترجم

کتابی که در پیش رو دارید بیستین ویراست از دست آورد یک دوره‌ی تقریباً صد ساله کارشناسان بیماری‌های عفونی از سراسر جهان است که کوشش آن‌ها در شناخت خرده زیست‌مندان بیماری‌زا، چگونگی اپیدمیولوژی و کنترل آن‌ها منجر به پیشگیری از شیوع همه‌گیری بسیاری از بیماری‌های واگیر شده است.

کتاب راهنمای کنترل بیماری‌های واگیر از انتشارات انجمن بهداشت ایالات متحده آمریکا، نخستین بار در سال ۱۹۱۷ در یک نسخه ۱۱ صفحه‌ای شامل ۳۸ عنوان بیماری و برای استفاده خاص مسئولان سلامت آن کشور و با تکیه بر مشکلات بهداشتی مسمی مطرح در آن زمان منتشر گردید. از آن زمان به بعد انجمن بهداشت آمریکا هر ۵ سال یک‌بار کتاب را با بازنگری کلی و با توجه به یافته‌های جدید علمی و افزودن بیماری‌های واگیردار جدید در سراسر جهان منتشر نموده، بطوری که کتاب از حالت انحصاری برای کشور آمریکا خارج شده و با همکاری کارشناسان سازمان جهانی بهداشت به منبع بسیار مفید برای آشنایی با اپیدمیولوژی و شیوه کنترل این نوع بیماری‌ها در سراسر جهان قرار گرفت. سردان فارسی این اثر ارزنده در ایران توسط نگارنده این مقدمه، از ویرایش سیزدهم آن و در سال ۱۳۶۳ توسط نشر "ر" منتشر گردید. پس از مدتی وقفه، برگردان بعدی از ویرایش ۱۶ شروع و اکنون برگردان فارسی ویرایش بیستینم تقدیم جامعه پزشکی و بهداشت ایران می‌گردد.

یک سده پس از انتشار نخستین نسخه آن در سال ۱۹۱۷ نسخه زبانی اصلی بیستین ویراست کتاب در دسامبر ۲۰۱۵ در قطع جیبی شامل ۱۴۰ گروه بیماری و در بیش از ۷۰۰ صفحه‌ی مان‌انگلیسی منتشر گردید. بخش‌های مختلف کتاب به وسیله بیش از ۲۰۰ کارشناس و ویراستار برجسته‌ی بیماری‌های واگیر در نقاط مختلف جهان و سازمان جهانی بهداشت تهیه شده است. هر یک از بیماری‌ها یا گروه بیماری توسط نویسنده یا نویسندگان جهانی صاحب‌نام تهیه شده و سپس توسط دو نفر از گروه ویراستاران و سروراستار بازخوانی گردیده است. نام نویسندگان در آخر هر فصل نوشته شده است. از ایران آقای دکتر بیژن صدری‌زاده، رئیس گرامی انجمن بهداشت ایران در ویراستاری این کتاب شرکت داشته‌اند. سروراستاری بیستین ویراست کتاب هم مانند ویراست نوزدهم آن به عهده دکتر دیوید هیمن (Dr. David L. Heymann) بوده است. نامبرده از کارشناسان برجسته سازمان جهانی بهداشت بوده و پس از ترک این سازمان در مقام مدیر بیماری‌های واگیر بریتانیا در این کشور خدمت می‌کند. صفحه‌بندی و آرایش نوشته‌ها به شیوه‌ای است که استفاده از آن‌ها به عنوان یک مرجع فوری برای بررسی‌های صحرایی و به منظور دستیابی به اطلاعاتی مثل نشانه‌های بالینی،

روش انتقال، دوره کمون و چگونگی پیشگیری از آن‌ها به آسانی صورت گیرد.

به منظور سهولت استفاده در تنظیم مطالب در ویرایش بیستم تغییرات عمده داده شده و برخی از بیماری‌ها در ویرایش‌های گذشته به سبب اهمیت گسترش یافته و فصل مستقلی به آن‌ها داده شده است. بیماری ویروسی نیل غربی، عفونت‌های روتا ویروس، آنسفالیت ژاپنی، نوروویروس‌ها، بیماری سارس و مرس، شامل این تغییرات شده‌اند. بعضی از فصل‌های کوچکتر در هم ادغام و دوباره تنظیم شده و یا نام آن‌ها تغییر داده شده است. بیمارهای سرطانی که در ارتباط با عوامل عفونی هستند در فصل مربوط به آن بیماری عفونی آمده است و دو فصل جدید با عناوی «نوما» و «بیماری‌های مشترک انسان و حیوان» به نوشته‌های کتاب افزوده شده است. به نقش بیماری‌های مشترک انسان و حیوان و محیط زیست در ایجاد و گسترش بیماری‌های واگیر نوپدید نیز اشاره گ دیده است

بیماری‌ها بر متن اصلی کتاب براساس نام الفبایی انگلیسی آن‌ها تنظیم شده است. این روش مراجعه به بیماری در کتاب با استفاده از نام انگلیسی آن بسیار عملی و ساده خواهد بود. در برگردان فارسی، بیماری‌ها با همان نظم اصلی بدو به گونه‌ای جایب آمده است؛ در نتیجه با استفاده از نظم الفبایی فارسی به سادگی نمی‌توان بیماری‌ها را با نام فارسی آن‌ها جست‌وجو کرد و این کاستی، سرعت مراجعه به یک بیماری را با استفاده از نام فارسی آن کمی مشکل می‌کند. برای رفع این مشکل می‌توان مطلب مورد نظر را با مراجعه به فهرست عناوین کتاب که در صفحات نخست آمده یا به فهرست الفبایی فارسی مطالب صفحات آخر (نمایه کتاب) جست‌وجو نمود.

در خاتمه برخود لازم می‌دانم از همه همکارانی که در برگردان این کتاب مشوق بنده بوده‌اند و هم‌چنین از آقای علی‌اصغر علیزاده مدیر مسئول انتشارات گپ و همکاران، که با زحمات مستمر خود وسیله‌ی انتشار این کتاب را فراهم کرده‌اند، سپاس‌گزاری نمایم و امیدوارم در نزارات دوستان و همکاران و مطالعه‌کنندگان، در تنظیم چاپ‌های بعدی، راهنمای مفیدی در آرایه هر چه بر آید خدمت کوچک فرهنگی در راستای سلامت مردم این مرز و بوم باشد.

دکتر حسین نهان

Email: nezam@gmail.com